

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 651/2022
03.11.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца РТЦ ЛУКА ЛЕГЕТ АД Сремска Митровица, Јарачки пут 10, чији је пуномоћник Тања Вицковић Рамач, адвокат у ..., против туженог РАПИД ДОО Рума, Улица индустријска бб, чији је пуномоћник Милена Јефтић, адвокат у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 7Пж 9762/21 од 12.01.2022. године, у седници већа одржаној 03. новембра 2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 7Пж 9762/21 од 12.01.2022. године у делу којим је преиначена пресуда Привредног суда у Сремској Митровици П 68/2017 од 25.03.2021. године у II ставу изреке тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 2.792.003,08 динара са законским затезним каматама, у IV ставу изреке, и у делу у којем је одлучено о трошковима парничног поступка, у V и VI ставу изреке, и у том делу се предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија туженог у делу којим се побија пресуда Привредног апелационог суда 7Пж 9762/21 од 12.01.2022. године у III ставу изреке, као недозвољена.

Образложење

Привредни суд у Сремској Митровици је донео пресуду П 68/2017 дана 25.03.2021. године, којом је у I ставу изреке усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 5.196.375,00 динара са каматом по Закону о затезној камати почев од 31.12.2008. године до исплате као и износ од 95.416,24 динара са законским затезним каматама како је наведено у том ставу изреке; у II ставу изреке одбио тужбени захтев да се обавеже тужени да тужиоцу на име накнаде штете исплати 1.732.125,00 динара са каматом по Закону о затезној камати од 31.12.2008. године до исплате и износ од 2.792.003,08 динара са законским затезним каматама како је наведено у том ставу изреке, као неоснован и у III ставу изреке утврдио да је повучена тужба у делу тужбеног захтева да се обавеже тужени да

тужиоцу преда у посед парцелу број .../... уписану у зк.ул. ... КО ..., ослобођену од лица и ствари, и у IV ставу изреке одредио да свака парнична странка сноси своје трошкове.

Привредни апелациони суд је, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог, донео пресуду 7Пж 9762/21 дана 12.01.2022. године, којом је у I ставу изреке делимично одбио жалбу тужиоца као неосновану и пресуду Привредног суда у Сремској Митровици П 68/2017 од 25.03.2021. године потврдио у делу става II изреке у ком је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 1.732.125,00 динара са законском затезном каматом од 31.12.2008. године до исплате; у II ставу изреке преиначио првостепену пресуду у I ставу изреке у делу у ком је усвојен тужбени захтев тужиоца и пресудио тако што је одбио тужбени захтев на име накнаде штете у износу од 5.196.375,00 динара са законском затезном каматом од 31.12.2008. године до исплате; у III ставу изреке делимично одбио жалбу туженог као неосновану и потврдио првостепену пресуду у делу става I изреке, у ком је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу исплати 95.416,24 динара са законском затезном каматом; у IV ставу изреке преиначио пресуду Привредног суда у Сремској Митровици П 68/2017 од 25.03.2021. године у II ставу изреке у делу у ком је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати 2.792.003,08 динара са законском затезном каматом и пресудио тако што је обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 2.792.003,08 динара са законским затезним каматама на појединачне износе од одређених датума до исплате како је наведено у том ставу изреке; у V ставу изреке преиначио решење о трошковима садржано у IV ставу изреке првостепене пресуде и обавезао тужиоца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 273.663,40 динара; у VI ставу изреке одредио да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против наведене пресуде благовремену ревизију је изјавио тужени, којом пресуду побија у III и IV ставу изреке, због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију туженог.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 18/2020) и закључио да је ревизија тужиоца, у делу у ком је дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, основана. У ставу IV изреке, у ком је првостепена пресуда преиначена и обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 2.792.003,08 динара са законским затезним каматама, другостепена пресуда је донета на основу погрешне примене материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

У односу на део у ком је одбијена жалба туженог и потврђена првостепена пресуда, у ставу III изреке другостепене пресуде, је ревизија тужиоца недозвољена, по одредби члана 485. Закона о парничном поступку.

Одлука о тужбеном захтеву за износ од 2.792.003,08 динара са законским затезним каматама, заснована је на чињеничном стању кога је утврдио првостепени суд, а које је другостепени суд прихватио за правилно утврђено, према коме је тужилац био корисник парцеле број .../... у друштвеној својини, уписане у зк.ул. број ... КО ..., површине 7 ha 3 a 24 m², неплодно земљиште. Према подацима РГЗ Служба за

катастар непокретности та парцела је експроприсана 01.02.2017. године и уписана као јавна својина Републике Србије, корисник ЈВП Воде Војводине, а води се у листу непокретности ... КО Парцела се граничи са парцелама број .../... и .../... уписаним као власништво законског заступника туженог, АА. Уговором број ... од 24.01.2008. године закљученим између тужиоца као продавца и туженог као купца, тужилац се обавезао да испоручи туженом 30 м³ савског песка франко депонија купца, а уговором број ... од 24.01.2008. године, тужилац се обавезао да туженом испоручи 30.000 м³ савског шљунка франко депонија купца. Тужени се као купац обавезао да тужиоцу плати купопродајну цену за сваку избачену количину песка односно шљунка франко обала. Према наводима тужиоца, он је са туженим био у уговорном односу и током 2006. и 2007. године, тако да тужени користи парцелу тужиоца број .../... за депонију и сепарацију песка и шљунка које тужилац за потребе туженог, и по његовој поруцибини, експлоатише и вади из реке Саве. Парцела број .../... се, осим са парцелама законског заступника туженог, граничи и са реком Савом са западне стране, која је током времена одронила део обале, па се један део парцеле .../... налази под водом. На делу парцеле тужиоца се налазе цеви за одвод воде са парцеле туженог и део цеви за довод воде, те брод са механизацијом за вађење и пребацивање песка и шљунка из реке Саве на обалу. Одроњен је део парцеле .../... у површини од 2284 м², а део парцеле који није одроњен и који може да се користи је 1284 м², и то према допунама налаза вештака од 21.10.2011. и 04.12.2013. године. Према допунском налазу вештака од 03.04.2019. године је део парцеле .../... који није одроњен и може да се користи 1034 м². Према налазу вештака од 09.07.2015. године, заузеће парцеле .../... од стране туженог, механизацијом, односно цевима, понтоном и бродом је 42,1 м². Није дошло до испоруке по уговорима из 2008. године закљученим између тужиоца и туженог, јер је тужени сам почео да се бави експлоатацијом шљунка и песка. Након 2008. године тужени није имао сагласност да користи парцелу тужиоца да ту депонује шљунак и песак и даље га пребацује на своју парцелу, али парцелу тужиоца тужени користи и даље. Првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев за накнаду штете за коришћење дела парцеле тужиоца од стране туженог у периоду од 2008. до 2016. године, тако што је пошао од налаза и мишљења вештака од 09.07.2019. године у погледу укупне површине заузећа парцеле .../... од стране туженог. Првостепени суд је закључио да тужилац током поступка није доказао да је тужени од 2008. године користио парцелу тужиоца у површини од 1274 м², па је обавезао туженог да тужиоцу плати накнаду штете од 95.416,24 динара за површину од 41,1 м² коју је утврдио да ју је тужени заузео својом опремом на парцели тужиоца. У том делу је другостепеном пресудом одбијена жалба туженог и потврђена првостепена пресуда, у коме делу је ревизија тужиоца недозвољена, по одредби члана 485. Закона о парничном поступку.

У делу за износ од 2.702.003,08 динара је првостепени суд одбио тужбени захтев као недоказан. Другостепени суд сматра да је правилна одлука првостепеног суда којом је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 95.416,24 динара са законском затезном каматом применом одредбе члана 219. Закона о облигационим односима с обзиром да из правилно утврђеног чињеничног стања произилази да је тужени у периоду од 2008. до 2016. године без правног основа користио парцелу број .../... на којој је тужилац имао уписано право коришћења. Међутим, другостепени суд је нашао да се одлука првостепеног суда о одбијању тужбеног захтева у преосталом делу, за новчани износ од 2.792.003,08 динара на име накнаде за коришћење парцеле тужиоца заснива на погрешној оцени изведених доказа, што упућује на погрешно утврђено чињенично стање.

Другостепени суд је другачије утврдио чињенично стање од првостепеног суда, на начин што је закључио да је тужени и након 2008. године користио парцелу број .../... на начин како је то чинио током 2006. и 2007. године док је био у уговорном односу са тужиоцем, односно да је преко парцеле пребацивао песак и шљунак на своје парцеле. У таквој ситуацији другостепени суд налази да је на туженом био терет доказивања када је престао да користи парцелу број .../... приликом депоновања песка и шљунка, а да то тужени није доказао. Због тога је обавезао туженог да тужиоцу плати накнаду за коришћење парцеле број .../... у целости. Другостепени суд је обавезао туженог да плати тужиоцу и износ од 2.792.003,08 динара са законском затезном каматом, на основу одредбе члана 214. Закона о облигационим односима, јер је тужени несавестан корисник парцеле.

Дакле, с једне стране, првостепени суд сматра да тужилац није пружио доказе да је тужени од 2008. године користио парцелу тужиоца у површини од 1274 м², као што је то чинио 2006. и 2007. године, а да је терет доказивања те чињенице на тужиоцу. Другостепени суд, супротно, нашао је да је тужени и након 2008. године користио парцелу на начин као што је то чинио током 2006. и 2007. године, а да је терет на туженом да докаже када је престао да користи парцелу. Произилази да другостепени суд није расправљао у којој површини је тужени користио парцелу тужиоца након 2008. године, односно током периода на који се односи тужбени захтев – од 2008. до краја 2016. године. Ово је, међутим, битна чињеница за одлуку о висини обавезе туженог према тужиоцу на име накнаде за коришћење тужиочеве ствари. Није довољно закључити да се коришћење предметне парцеле не може ограничити само на површину ствари туженог која се ту налази, већ је било потребно расправити која површина предметне парцеле коју је тужени неовлашћено користио. Првостепени суд је утврдио да је део парцеле тужиоца .../... који није одроњен, а може да се користи, у површини од 1034 м², што је разлика у односу на 2011. годину за 240 м², због ерозије. Такође утврђена је чињеница да је тужени користио парцелу тужиоца у површини од 1274 м² током 2006. и 2007. године, као неспорна међу парничним странкама, док је спорна површина за период од 2008. до 2016. године. Накнада у износу од 2.887.419,08 динара је утврђена за површину од 1274 м², за све године на које се тужбени захтев односи. Основано ревидент указује на површину парцеле у делу којим се граничи са парцелама у својини власника туженог, а која површина је 2011. године била већа и да је то последица ерозије тла која се граничи са реком, а не дејства постављања ствари туженог. Код таквог стања ствари, према утврђеним чињеницама произилази једино извесно да је тужени доказано користио површину тужиочеве парцеле од 1034 м² у спорном периоду, јер се не зна до када је користио површину према којој је утврђена укупна накнада. Дакле, да би се одлучило о висини накнаде која тужиоцу припада било је неопходно расправити према утврђеним чињеницама колико је евидентно тужени користио од укупне површине тужиочеве парцеле, а не за цео предметни период досудити могућу накнаду од 2.792.003,08 динара, као да је коришћена површина коју парцела извесно није имала након 2011. године.

У овом делу су ревизијски наводи релевантни и основани.

Без основа је оспоравање пасивне и активне легитимације, јер су чињенице о правима тужиоца на предметној парцели, све до њене експропријације, и о томе да је тужени користио парцелу, правилно расправљене од стране нижестепених судова.

Неосновано је позивања ревидента на правни режим приобаља, због кога би парцела морала бити јавна својина, код утврђене чињенице да је парцела експроприсана од тужиоца, што значи да је из режима права својине преведена у јавну својину 2017. године. Кад је то тако, онда је тужени у обавези да тужиоцу као тадашњем власнику плати накнаду применом одредбе члана 38. став 2. Закона о основама својинскоправних односа за коришћење тужиочеве ствари, јер је несавестан, према утврђеној чињеници да га је тужилац још 2008. године обавестио да не може да користи више део његове парцеле као своју.

Према напред изнетим основаним разлозима ревизије је укинута другостепена пресуда и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење, како би на основу потпуно расправљеног чињеничног стања правилно применио наведену одредбу Закона о основама својинскоправних односа.

У поновном поступку првостепени суд ће одлучити и о трошковима целог поступка по одредби члана 165. став 3. и 4. Закона о парничном поступку, из којих разлога је укинута одлука о трошковима поступка, садржана у другостепеној пресуди у ставу V и VI.

У делу у ком је недозвољена, ревизија је одбачена применом одредбе члана 413. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић